

บทที่ 1

บทนำ

เห็ดโคนน้อยเป็นเห็ดที่มีรสชาติอร่อยใกล้เคียงกับเห็ดโคน เพราะได้ทุกฤดูกาลตลอดทั้งปี ให้ผลผลิตเร็ว เพียง 5-7 วันหลังการเพาะเชื้อก็เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ผลผลิตที่ได้ค่อนข้างสูง มีความแน่นอนสม่ำเสมอ จากการใส่ฟางเป็นวัสดุเพาะ 1,000 กิโลกรัม ให้ผลผลิตดอกเห็ดถึง 600 กิโลกรัม ภายในเวลา 1 เดือน (Kurtzman, 1978) ใช้พื้นที่ในการเพาะไม่มากนัก มีกรรมวิธีในการเพาะไม่ยุ่งยากและมีหลายวิธี เช่น การเพาะในโรงเรือนและการเพาะแบบมัดเป็นฟ่อนแล้วนำมากองรวมกัน (การเพาะแบบมัดกอง) การเพาะในโรงเรือนเป็นการปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม แยกกระบวนการต่างๆ ในการผลิตชัดเจน เพาะเลี้ยงได้ครั้งละหลายๆ มีการรบกวนของศัตรูเห็ดน้อยกว่าการเพาะแบบมัดกองซึ่งไม่ต้องใช้โรงเรือนก็เพาะได้ มีวัสดุหลายชนิดที่ใช้เพาะเห็ดโคนน้อย ได้ส่วนมากเป็นวัสดุที่เหลือจากการเกษตร หรืออุตสาหกรรม เช่น ต้นถั่วเหลือง ฟางข้าว ขี้เลื่อย (สวลักษณ์, 2541) วัสดุที่ใช้หลังจากเพาะเห็ดโคนน้อยแล้วนำมาใช้เป็นปุ๋ยหมักได้ทันที หรือนำไปใช้ในการเพาะเห็ดชนิดอื่นต่อได้

แต่ข้อจำกัดของการเพาะเห็ดโคนน้อยคือ ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย จึงทำให้มีตลาดค่อนข้างแคบและจำกัด นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องศัตรูเห็ด เนื่องจากเป็นเห็ดที่มีโปรตีนสูง มีกลิ่นหอม และให้ผลผลิตติดต่อกันเป็นเวลานาน จึงเป็นที่ดึงดูดของแมลง เห็ดโคนน้อยเป็นเห็ดที่สลายตัวเร็ว ทำให้มีอายุหลังการเก็บเกี่ยวสั้นต้องรีบจำหน่ายก่อนที่ดอกเห็ดจะสลายตัวไป ข้อจำกัดอีกประการคือปัญหาเรื่องแรงงาน เนื่องจากเป็นเห็ดที่มีขนาดเล็ก ทำให้ใช้เวลาในการเก็บเกี่ยวมาก และการเก็บเกี่ยวจะทำได้เฉพาะช่วงบ่ายเท่านั้น ดอกเห็ดจะสลายไปในตอนกลางคืน ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงสายพันธุ์ให้มีคุณภาพดีกว่าเห็ดที่ขึ้นเองตามธรรมชาติ ดอกเห็ดมีเนื้อแน่น ขนาดใหญ่ ใกล้เคียงกับเห็ดโคนขนาดย่อม หากมีการส่งเสริมและพัฒนาการเพาะเห็ดชนิดนี้อย่างจริงจัง เห็ดโคนน้อยอาจจะเป็นเห็ดเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งจะเป็นทางเลือกของเกษตรกรและผู้สนใจ

เห็ดโคนน้อยมีลักษณะอุปนิสัย ความต้องการ ทั้งอาหารและสภาพแวดล้อมที่อาจจะแตกต่างไปจากเห็ดชนิดอื่นๆ อาจแบ่งปัจจัยเหล่านี้ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ปัจจัยแวดล้อมทางกายภาพและปัจจัยแวดล้อมทางชีวภาพ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ แต่ในขณะนี้ยังมีผู้ศึกษาไม่มากนัก

จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลของปัจจัยแวดล้อมทางกายภาพที่มีต่อเห็ดโคนน้อย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเพาะเห็ดโคนน้อยต่อไปในอนาคต เนื่องจากควบคุมได้ง่ายและใช้ต้นทุนต่ำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อระบุชื่อวิทยาศาสตร์และศึกษาอิทธิพลของแสงทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณต่อช่วงเวลาในการให้ผลผลิตของเห็ดโคนน้อย